

Окрім зазначених завдань важливо приділяти увагу розробці механізмів психологічної реабілітації для поліцейських після участі в бойових діях, щоб забезпечити їхнє повноцінне фізичне та психічне відновлення.

При цьому, як вказує О. Безпалова, необхідно враховувати збільшення навантаження на поліцейських-психологів. Такий стан справ обумовлено потребою у наданні психологічної підтримки різним категоріям осіб, зокрема, поліцейським, що перебували в зоні активних бойових дій, під окупацією, в полоні чи зазнали травм, а також надання психологічної допомоги людям, які опинилися в стресових ситуаціях: є потерпілими, родичами загиблих або тимчасово переселеними особами [3].

Тому існує необхідність у залученості більшої кількості психологів, які працюють у сфері правоохоронних органів для надання екстреної психологічної допомоги населенню на визволених територіях та поліцейським, які пережили стресові ситуації. Це підвищить доступність психологічної підтримки для персоналу поліції та забезпечить вчасне реагування на психологічні потреби мешканців, що пережили травматичні події.

Отже, професійна діяльність правоохоронців в умовах дії воєнного стану вимагає від них психологічної стійкості, здатності до саморегуляції, а також постійного та систематичного вдосконалення професійних знань та навичок. Врахування окреслених актуальних завдань, в межах системи психологічного супроводження, слугуватиме створенню оптимальних умов для розвитку та підтримки фахівців у сфері правопорядку, забезпечуючи їхню здатність ефективно функціонувати в умовах стресу та невизначеності.

Список бібліографічних посилань

1. Ковач О. В. Передумови легітимного вияву агресії в професійній діяльності поліцейських. *Юридична психологія*. 2023. №31 (32). С. 101-111. doi: <https://doi.org/10.33270/03233201.101>. 2. Мохорєва О. М. Психологічний супровід працівників поліції в умовах війни. *Актуальні проблеми психологічного забезпечення службової діяльності працівників правоохоронних органів* : зб. матеріалів III міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 31 жовт. 2022 р. Київ, 2022. С. 195-197. 3. Безпалова О. Пріоритетні напрями діяльності органів поліції щодо забезпечення прав громадян в умовах правового режиму воєнного стану в Україні. *Право і безпека*. 2022. № 3. С. 13–24

Valentyna Viktorivna POCHUIEVA,

candidate of Pedagogic Sciences, Associate Professor,
Docent of Kharkiv National University of Internal Affairs,
Foreign Languages Department of Faculty No. 4;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1021-3627>

Dmytro Vadymovych KOPYLOV,

Cadet of Faculty No. 4
Kharkiv National University of Internal Affairs

ART THERAPY AS A METHOD OF PSYCHOLOGICAL ASSISTANCE UNDER MARTIAL LAW

Art therapy is a method of psychological correction aimed at harmonizing the psycho-emotional state of a person through self-realization in art. The effectiveness of the method has been confirmed by multiple studies.

British psychologist and artist Adrian Hill began to use art therapy in work with children. His patients drew pictures, sang and danced. He developed a number of practices that allowed in a matter of months to eliminate a wide range of psychological disorders, which had been treated for years to no avail. Hill's ideas were developed by Margaret Naumburg, an American psychologist and teacher.

Despite the fact that the basic methods of art therapy were developed in the 19th century, the practice became widely known only in the second half of the 20th century. The first association of art therapists appeared in the USA in 1969. In recent decades, art therapy has developed into a full-fledged and independent branch of psychotherapy, the effectiveness of which has been proven experimentally.

Art therapy, as well as other directions of psychological correction, aims to teach a person to cope with situations that cause him/her difficulties. Creativity, as a constructive activity, develops thought and supports a person's intellectual abilities, increases psychological stability and adaptability, and releases constructive potential. The professionalism of the specialist who conducts the session plays a key role here. [1]

Objectives of art therapy are to eliminate stress and related symptoms; to teach a person to interact properly with himself/herself and others; to remove complexes, phobias and other disorders of a psycho-emotional nature, with which a person cannot cope on his own.

From the general concept point of view, art therapy for children resembles art therapy for adults in many ways. In both cases, similar practices are used because the mechanisms of interaction between the individual and society are formed in childhood and develop throughout life. They can be adjusted if the initial attitudes are wrong. Nowadays, over the past ten years, many art therapists in the United States have been providing services to combat veterans who have been diagnosed with PTSD (post-traumatic stress disorder).

In psychological practice, art therapy is used to solve diagnostic, correctional, and psychoprophylactic problems. The use of this method for people whose families have become internally displaced can help improve mental health and meet such needs as communication, understanding, emotional support, self-improvement, self-understanding, expression of unaccepted feelings, correlation of these feelings and thoughts with reality. [2]

The program of art therapy work with persons affected by war includes such methods as group art therapy (fine arts therapy, color therapy, phototherapy), music therapy, dance therapy, drama therapy (mask therapy and the use of theatrical forms), bibliotherapy (fairy tale therapy). In addition, each of these types contains many art therapeutic techniques that are used to resolve internal and interpersonal conflicts, crisis situations, overcome age-related crises, trauma, neurotic and psychosomatic disorders, etc.

Art therapy methods can be used when working with people who have been in the combat zone to correct negative emotional manifestations, teach them skills of expressing emotions and understanding their causes through the release of emotional stress, expression of emotional experiences, increasing self-esteem, providing support, searching for and actualizing internal resources, correcting ways of responding to external influences and transforming negative states into positive ones.

It should be noted that after art therapy sessions, person's anxiety decreases, their emotional and psychological state stabilizes, their performance increases, their attention, memory, and speech improve; their self-esteem and faith in themselves and their strengths increase. The creative nature of art therapy training allows people to discover something new in themselves, better understand themselves, and develop their relationships with people and the world.

List of bibliographic references

1. Chapman, L., Knudson, M. M., Ladakakos, C., Morabito, D., & Schreier, H. (2021). The effectiveness of art therapy interventions in reducing post traumatic stress disorder (PTSD) symptoms in pediatric trauma patients. *Art Therapy: Journal of the American Art Therapy Association*, 18(2), 100–104. 2. Akthar, Z. & Lovell, A. (2018). Art therapy with refugee children: a qualitative study explored through the lens of art therapists and their experiences. *International Journal of Art Therapy*, 24(3), 139-148.